

GODINA ČITANJA

Oslikana slova u natpisu *GODINA ČITANJA*, s ukrašenim portretima književnika čije smo velike obljetnice slavili tijekom *Godine čitanja*, od travnja 2021. do travnja 2022.

Ilustracije su rad učenika Likovne grupe Gimnazije Sesvete

Pripremile: Ruža Jozić, školska knjižničarka i profesorica Ina Jozić

MARKO MARULIĆ

(1450.-1524.), pisac koji je stvarao na razmeđu srednjega i novoga vijeka, bio je kršćanski moralist, ali i humanistički pjesnik i renesansni građanin, pisao je na tri jezika: na hrvatskom, latinskom i talijanskom, ostavio je bogat opus u kojem se isprepliće staro i novo, domaće i europsko, ovozemaljsko i vječno.

Uz 500 godina objave *Judite* u tisku (1521.).

Judita - neprolazna baština hrvatskog naroda i kanonsko djelo hrvatske književnosti. Za nacionalnu književnost nadasve su važna hrvatska Marulićeva djela, osobito *Judita*, prvi umjetnički ep na hrvatskom jeziku. Najbolji Marulićevi stihovi i danas zvuče jednako autentično, svježe i uvjerljivo, kao i u vrijeme kada su nastali. Zahvaljujući spjevu *Judita*, stekao je naziv *oca hrvatske književnosti* i hrvatskoga Dantea.

PATRIJARHA
MATEJKA

MARKO MARULIĆ

- Marko MARULIĆ (1450.-1524.), pisac koji je stvarao na razmeđu srednjega i novoga vijeka, bio je kršćanski moralist, ali i humanistički pjesnik i renesansni građanin, pisao je na tri jezika: na hrvatskom, latinskom i talijanskom, ostavio je bogat opus u kojem se isprepliće staro i novo, domaće i europsko, ovozemaljsko i vječno. Uz 500 godina objave *Judite* u tisku (1521.). *Judita* - neprolazna baština hrvatskog naroda i kanonsko djelo hrvatske književnosti. Za nacionalnu književnost nadasve su važna hrvatska Marulićeva djela, osobito *Judita*, prvi umjetnički ep na hrvatskom jeziku. Najbolji Marulićevi stihovi i danas zvuče jednako autentično, svježije i uvjerljivo, kao i u vrijeme kada su nastali. Zahvaljujući spjevu *Judita*, stekao je naziv *oca hrvatske književnosti* i hrvatskoga Dantea.

CHARLES BAUDELAIRE

(1821. - 1867.), **uz 200. obljetnicu rođenja.** Baudelaire, francuski pjesnik i kritičar, koji je otvorio novo razdoblje povijesti pjesništva, u poeziju je unio više novih motiva nego ijedan pjesnik u XIX. st., otvorio je vidike i bitno proširio mogućnosti pjesničkog izraza. Njegova zbirka pjesama **Cvjetovi zla** (*Fleurs du mal*, 1857.), vrhunski je pjesnički doživljaj stoljeća i znači ne samo novi pristup životu već i raskid s retorikom parnasovaca. To je zbirka koju odlikuje iskonska strastvenost, strepnja pred grozom življenja i interes za sve što je opasno, zabranjeno i zazorno, uzбудila je duhove i imala je čak i svoj sudski epilog. Baudelaire je napisao još zbirku pjesama u prozi *Spleen Pariza* (*Spleen de Paris*, 1862.), mnoge eseje, književne i likovne kritike, prikaze i članke.

KATJA ČIČEK
JOSIPA KOZINA
ANA TOMAŠEK
LEA ZEJČIĆ, z.B.

CHARLES BAUDELAIRE

- **CHARLES BAUDELAIRE** (1821.-1867.), uz 200. obljetnicu rođenja. Baudelaire, francuski pjesnik i kritičar, koji je otvorio novo razdoblje povijesti pjesništva, u poeziju je unio više novih motiva nego ijedan pjesnik u XIX. st., otvorio je vidike i bitno proširio mogućnosti pjesničkog izraza. Njegova zbirka pjesama *Cvjetovi zla* (*Fleurs du mal*, 1857.), vrhunski je pjesnički doživljaj stoljeća i znači ne samo novi pristup životu već i raskid s retorikom parnasovaca. To je zbirka koju odlikuje iskonska strastvenost, strepnja pred grozom življenja i interes za sve što je opasno, zabranjeno i zazorno, uzbudila je duhove i imala je čak i svoj sudski epilog. Baudelaire je napisao još zbirku pjesama u prozi *Spleen Pariza* (*Spleen de Paris*, 1862.), mnoge eseje, književne i likovne kritike, prikaze i članke.

DANTE ALIGHIERI

(1265.-1321.), autor glasovite *Božanstvene komedije*, uz 700. obljetnicu smrti Dantea Alighierija. Genijalni talijanski pjesnik zauvijek je zadužio svjetsku književnost svojim veličanstvenim spjevom o životu poslije smrti.

Rođen kao Durante di Alighiero degli Alighieri, ovaj poznati književnik, mislilac i političar, jedan je od najbitnijih figura srednjovjekovne i talijanske kulture. Upravo je čežnja za domom nadahnula Dantea da napiše *Božanstvenu komediju*, spjev u tri dijela koji prati njegov zamišljeni put kroz zagrobni život: Pakao, Čistilište i Raj.

DANTE ALIGHIERI

- **DANTE ALIGHIERI** (1265.-1321.), autor glasovite *Božanstvene komedije*, uz 700. obljetnicu smrti Dantea Alighierija. Genijalni talijanski pjesnik zauvijek je zadužio talijansku i svjetsku književnost svojim veličanstvenim spjevom o životu poslije smrti.
- Rođen kao Durante di Alighiero degli Alighieri, ovaj poznati književnik, mislilac i političar, jedan je od najbitnijih figura srednjovjekovne i talijanske kulture. Upravo je čežnja za domom nadahnula Dantea da napiše *Božanstvenu komediju*, spjev u tri dijela koji prati njegov zamišljeni put kroz zagrobni život: Pakao, Čistilište i Raj.

FJODOR M. DOSTOJEVSKI

uz 200. obljetnicu rođenja (1821.–1881.). Fjodor Mihajlovič Dostojevski, ruski književnik i publicist, klasik svjetske književnosti. Nitko kao on nije prikazao svijet sjena, što se nevidljivo prelamaju kroz ljudsku dušu. Nitko nije dao dublje onu gorku bol u plemenitom malom čovjeku, okružen bijedom i poniženjem, razapet između snova o ljepšem svijetu i sumorne stvarnosti, kao što je on u svojim djelima.

Svijet Dostojevskog bogat je registar karaktera, likova i pojedinaца, koji nose u sebi tragičan položaj čovjeka, gdje se slobodoumlje, ne plaća samo gubljenjem kruha, nego i progonima u kaznionice Sibira. I sam je doživio poniženje, hapšenje i prinudni rad u društvu ubojica i lopova. Dostojevski je morao pronaći izlaz u tom okruženju. Utjehu je pronašao u Bibliji i KRŠĆANSTVU.

FILIP LUČIĆ L.B.
EMA BARNJAK Z.E.
MANUELA PRANJIC
IKARLA RENIC L.B.

F. M. DOSTOJEVSKI

- **FJODOR M. DOSTOJEVSKI** uz 200. obljetnicu rođenja (1821.–1881.).
- Fjodor Mihajlovič Dostojevski, ruski književnik i publicist, klasik svjetske književnosti. Nitko kao on nije prikazao svijet sjena, što se nevidljivo prelamaju kroz ljudsku dušu. Nitko nije dao dublje onu gorku bol u plemenitom malom čovjeku, okružen bijedom i poniženjem, razapet između snova o ljepšem svijetu i sumorne stvarnosti, kao što je on u svojim djelima. Svijet Dostojevskog bogat je registar karaktera, likova i pojedinaca, koji nose u sebi tragičan položaj čovjeka, gdje se slobodoumlje, ne plaća samo gubljenjem kruha, nego i progonima u kaznionice Sibira. I sam je doživio poniženje, hapšenje i prinudni rad u društvu ubojica i lopova. Dostojevski je morao pronaći izlaz u tom okruženju. Utjehu je pronašao u Bibliji i KRŠĆANSTVU.

GUSTAVE FLAUBERT

(1821.–1880.), uz 200. obljetnicu rođenja. Jedan je od najvećih svjetskih romanopisaca, a u povijesti književnosti je zapamćen kao najutjecajniji francuski pisac 19. st. Prvo Flaubertovo remek djelo, ujedno i najpoznatije je *Gospoda Bovary* iz 1857. g. O Flaubertu je francuski kritičar Emile Faguet izjavio: *Postojao je u Flaubertu istovremeno romantik kojemu se stvarnost činila glupom i realist koji je smatrao realizam ispraznim; umjetnik koji je smatrao građane grotesknima i građanin koji je mislio da su umjetnici pretenciozni, a sve je to bilo obavijeno mizantropom koji je čitav svijet držao smiješnim.*

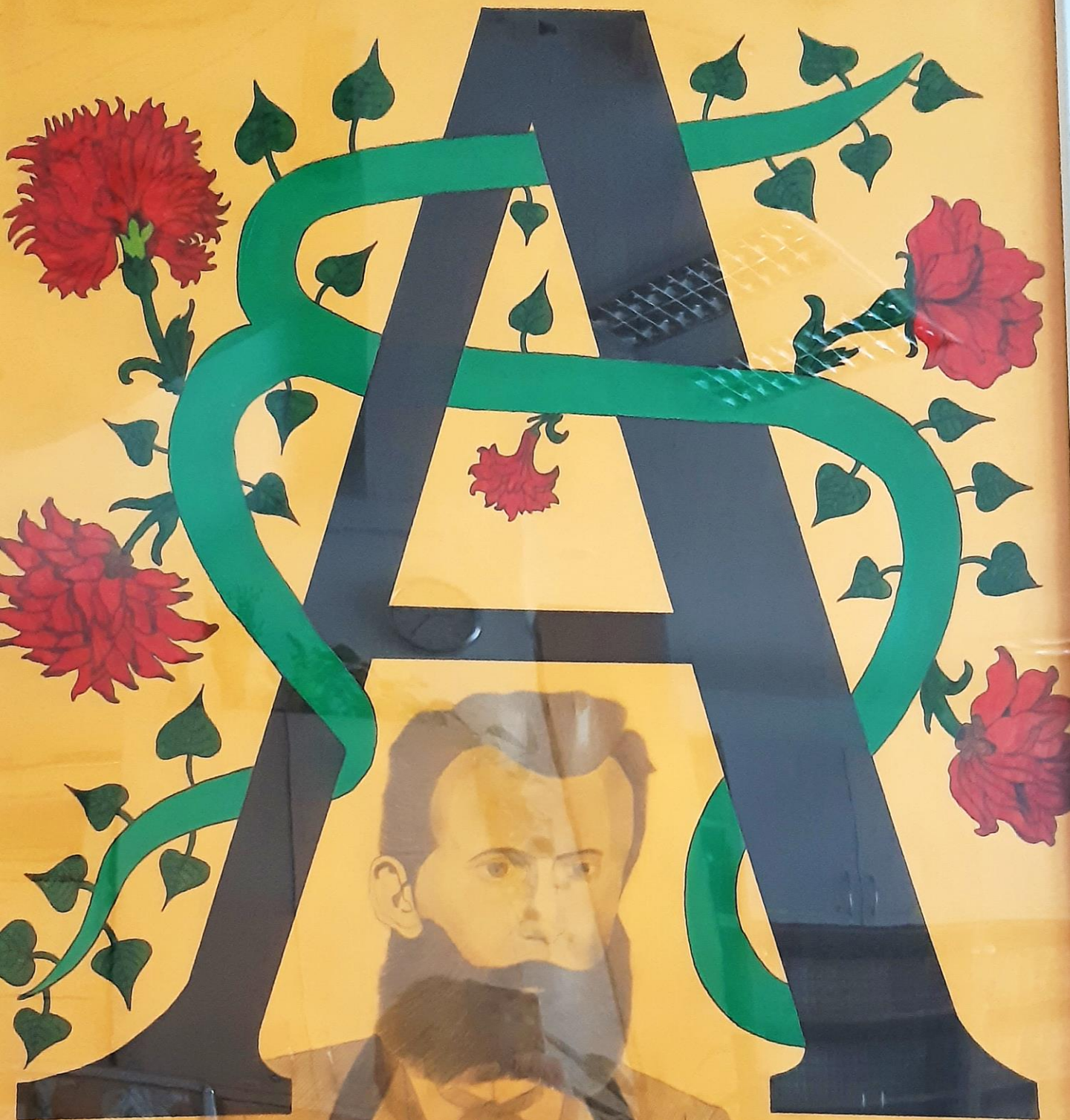
EMALUČIJA LIPOVAC z.d

GUSTAVE FLAUBERT

- **GUSTAVE FLAUBERT**

(1821.–1880.), uz 200. obljetnicu rođenja. Jedan je od najvećih svjetskih romanopisaca, a u povijesti književnosti je zapamćen kao najutjecajniji francuski pisac 19. st. Prvo Flaubertovo remek djelo, ujedno i najpoznatije je *Gospođa Bovary* iz 1857. g.

- O Flaubertu je francuski kritičar Emile Faguet izjavio: *Postojao je u Flaubertu istovremeno romantik kojemu se stvarnost činila glupom i realist koji je smatrao realizam ispraznim; umjetnik koji je smatrao građane grotesknima i građanin koji je mislio da su umjetnici pretenciozni, a sve je to bilo obavijeno mizantropom koji je čitav svijet držao smiješnim.*

AUGUST ŠENOVA

(Zagreb, 1838.-1881.) "najzagrebačkiji" je hrvatski književnik. Za rodni je Zagreb bio neraskidivo vezan ne samo "zagrebačkom tematikom" opsežnoga književnoga opusa nego i službovanjem - nizom dužnosti koje je obnašao do smrti. Bio je gradski bilježnik i gradski senator, u čijoj ga je ulozu zatekao i veliki potres, koji je zadesio Zagreb 9. prosinca 1880. godine.

VELIKAN HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

AUGUSTU ŠENOVI, najutjecajnijem i najplodnijem hrvatskom piscu 19. st., uz **140. obljetnicu smrti i 150. godina od objave Zlatarovog zlata**. Ne štedeći svoje zdravlje, Šenoa je pomagao stradalima u potresu od jutra do mraka, a noćima je pisao roman *Kletva* i članke za časopis *Vijenac*, čiji je bio i urednik. A. Šenoa spada u velikane hrvatskog naroda, čiji se utjecaj osjeća do danas.

AUGUST ŠENOVA

- **AUGUST ŠENOVA** (Zagreb, 1838.-1881.) “najzagrebačkiji” je hrvatski književnik. Za rodni je Zagreb bio neraskidivo vezan ne samo “zagrebačkom tematikom” opsežnoga književnoga opusa nego i službovanjem - nizom dužnosti koje je obnašao do smrti. Bio je gradski bilježnik i gradski senator, u čijoj ga je ulozi zatekao i veliki potres, koji je zadesio Zagreb 9. prosinca 1880. godine.
- **ŠENOVA - velikan hrvatske književnosti**, najutjecajniji i najplodniji hrvatski pisac 19. st., uz 140. obljetnicu smrti i 150. godina od objave Zlatarovog zlata. Ne štedeći svoje zdravlje, ŠenoVA je pomagao stradalima u potresu od jutra do mraka, a noćima je pisao roman *Kletva* i članke za časopis *Vijenac*, čiji je bio i urednik. ŠenoVA spada u velikane hrvatskog naroda, čiji se utjecaj osjeća do danas.

ČITANJE

ANAMARIJA OBAD 4.D
MARIJA RAJOS 4.D
NIKOLINA SAFRAN 4.C

ČITANJE – neprocjenjivo blago

- Proces samog čitanja zahtijeva od nas trud, izdvojeno vrijeme, ljubav prema knjizi. Naši dragi književnici ostavili su nam u naslijeđe toliko bogatstvo, ono neopipljivo, neprocjenjivo, duhovno. Bogatstvo pisane riječi. Imamo sreću otvoriti korice i putovati svjetovima, nije li upravo to vremenski stroj? Ući u svijet mašte, osjećaja, ljubavi, tuge, fantastike. Divnih li svjetova. Ljudski rod se nije promijenio od biblijskih vremena. Ostali su isti naši ushiti, boli, patnje, samoća, lutanja, život. Umjesto svjetova pruženih na dlanu, izabiremo prah današnjeg svijeta. Nisu li naši životi poput knjiga? Naši se životi otvaraju pred drugima, A naše stranice ispisujemo sami...

MOLIÈREU uz 400. obljetnicu rođenja

Kazališni svijet i Francuska slave ove 2022. godine četiri stoljeća od rođenja jednog od najvećih pisaca na francuskom jeziku i književnog velikana svjetske književnosti, velikog komediografa Jeana Baptista Poquelina, poznatijeg kao Molière. Molièreu pripada izuzetno mjesto u svjetskoj književnosti. Njegove brojne komedije izvode se i danas na mnogim pozornicama svijeta i nisu izgubile ništa od izvornog smisla za humor i problematike koja nikada ne zastarijeva. Njegovi likovi poput Škreca, Tartuffea ili Harpagona do danas su ostali neizostavni kazališni likovi, uvijek aktualni i uvjerljivi. Brojna Molièreova djela nadživjela su stoljeća i postala klasici svjetske književnosti.

MARIJA CRNKOVIĆ, 2.B
MARIJA MATKOVIĆ, 2.B

MOLIÈRE

- **MOLIÈREU uz 400. obljetnicu rođenja**

- Kazališni svijet i Francuska slave ove 2022. godine četiri stoljeća od rođenja jednog od najvećih pisaca na francuskom jeziku i književnog velikana svjetske književnosti, velikog komediografa Jeana Baptiste'a Poquelina, poznatijeg kao Molière. Molièreu pripada izuzetno mjesto u svjetskoj književnosti.
- Njegove brojne komedije izvode se i danas na mnogim pozornicama svijeta i nisu izgubile ništa od izvornog smisla za humor i problematike koja nikada ne zastarijeva. Njegovi likovi poput Škrca, Tartuffea ili Harpagona do danas su ostali neizostavni kazališni likovi, uvijek aktualni i uvjerljivi. Brojna Molièreova djela nadživjela su stoljeća i postala klasici svjetske književnosti.

T

PETAR HEKTOROVIĆ

(Hvar, 1487.-1572.), **uz 450. godinu smrti.**

Hrvatski renesansni pjesnik i erudit, potomak je hvarske plemićke obitelji, odlikovao se i glazbenim i graditeljskim znanjem, ostavio je više notnih zapisa bugarsčica i lirskih pjesama koje su pjevali hvarski ribari, a svoj glasoviti ljetnikovac Tvrđalj u Starome Gradu, danas spomenik kulture, sam je projektirao i gradio po načelu funkcionalnosti i arhitektonskog sklada, uz mnoštvo pojedinosti.

Ribanje i ribarsko prigovaranje

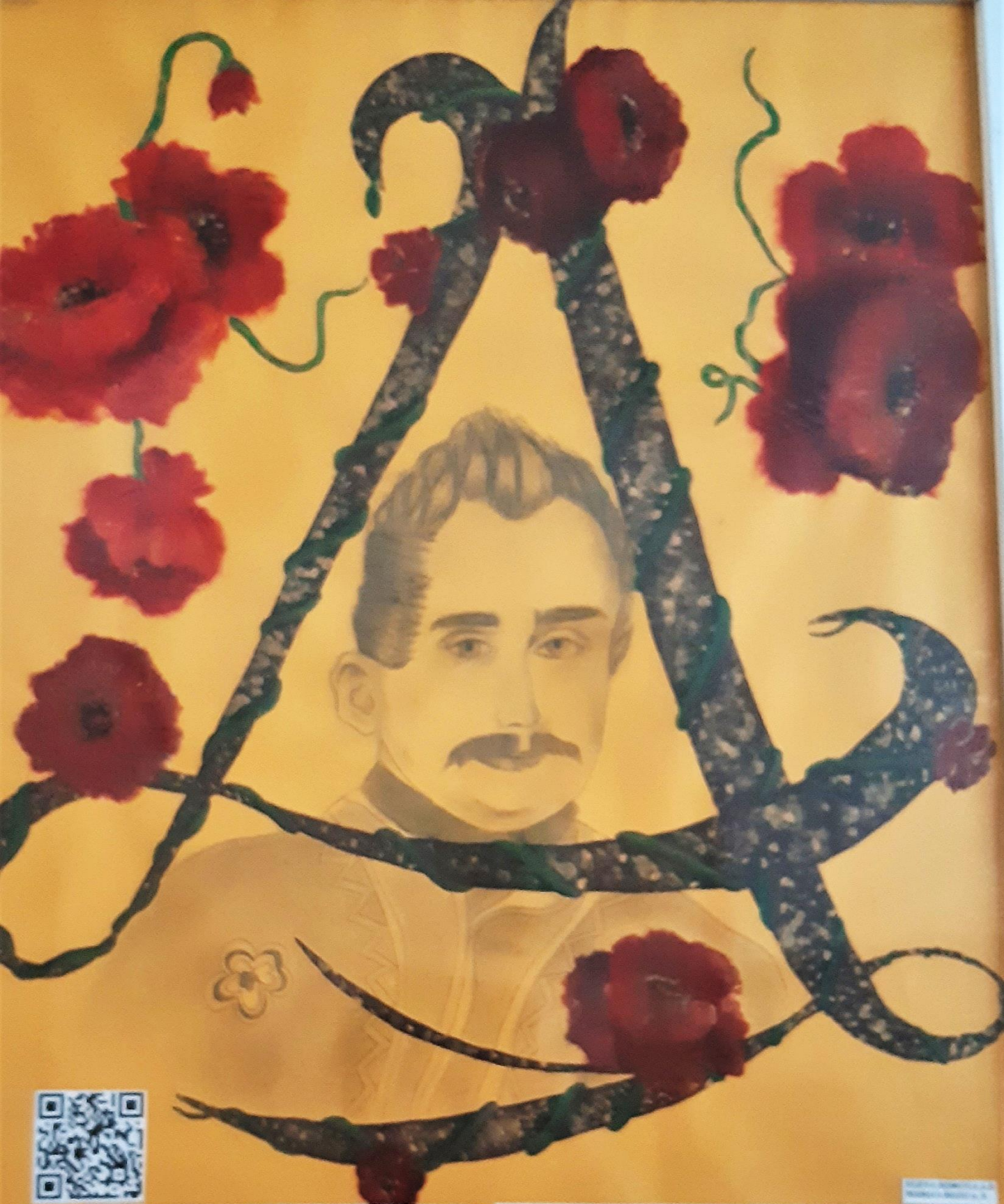
(Mletci, 1568.), vršno pjesničko djelo, ribarska ekloga, putopis, dokumentarna reportaža, didaktični spjev, ujedno i pjesnička poslanica Jeronimu Bartučeviću, sve to u isti mah. Ono je i djelo koje upućuje na povijesnu i neraskidivu vezu između hrvatskog usmenog i umjetničkog pjesničkog stvaranja. Dvije bugarsčice i dvije folklorne pjesme, što ih je Hektorović unio u svoje djelo, potvrđuju da su ta dva stvaralačka tijeka uvelike izvorna i jedinstvena.

KARLA KLJAIĆ 2.A
KARLA ANČIĆ 3.E

PETAR HEKTOROVIĆ

- **PETAR HEKTOROVIĆ** (Hvar, 1487.-1572.), uz 450. godinu smrti. Hrvatski renesansni pjesnik i erudit, potomak je hvarske plemićke obitelji, odlikovao se i glazbenim i graditeljskim znanjem, ostavio je više notnih zapisa bugaršćica i lirskih pjesama koje su pjevali hvarski ribari, a svoj glasoviti ljetnikovac Tvrdalj u Starome Gradu, danas spomenik kulture, sam je projektirao i gradio po načelu funkcionalnosti i arhitektonskog sklada, uz mnoštvo pojedinosti.
- *Ribanje i ribarsko prigovaranje* (Mletci, 1568.), vrsno pjesničko djelo, ribarska ekloga, putopis, dokumentarna reportaža, didaktični spjev, ujedno i pjesnička poslanica Jeronimu Bartučeviću, sve to u isti mah. Ono je i djelo koje upućuje na povijesnu i neraskidivu vezu između hrvatskog usmenog i umjetničkog pjesničkog stvaranja. Dvije bugarštice i dvije folklorne pjesme, što ih je Hektorović unio u svoje djelo, potvrđuju da su ta dva stvaralačka tijeka uvelike izvorna i jedinstvena.

LJUDEVIT GAJ

U 130. obljetnicu smrti (1809–1872), Ljudevit Gaj je bio hrvatski političar, jezikoslovac, ideolog, novinar i književnik, središnja osoba ilirskog pokreta koji je imala važnu ulogu i u hrvatskom narodnom preporodu. Gaj je slavni prijedavatelj koji je zaslužan što danas govorimo hrvatskim jezikom. Njegova pjesma *Jaš Hrvatsku si pragnuše* postala je nacionalnom himnom i simbol otpora prema Mađarima i Bismarckovcima, a i u svojje doba često se pjevala.

Ljudevit Gaj (1809. g. u Budimu tada književni Kroatka članovi hrvatsko-slavonskog prapovijesnog, prvi uspješno hrvatski pravopis na hrvatskom i njemačkom jeziku. Tada označava početak narodnog preporodnog gibanja u Hrvatskoj početkom 19. st. Zaštitom Gaja i njegovih suradnika hrvatski je jezik nakon vjetrovitog napredovanja kodificiran i proglašen službenim jezikom u Hrvatskom saboru 1847. godine. Slobodno možemo reći da je Ljudevit Gaj najvažniji što danas govorimo hrvatski i što pišemo slova Ć, Š, Ž. Godine 1825. Gaj pokrenuo novine *Danas hrvatski, Slavenski y Dalmatinski*, koje će uskoro preimenovati u *Danas ilirski*.

HRVATSKA
NARODNA BIBLIOTEKA I
ARHIV

LJUDEVIT GAJ

- Uz 150. obljetnicu smrti (1809.-1872.), Ljudevita Gaja, hrvatskog političara, jezikoslovca, ideologa, novinara i književnika.
- Gaj je središnja osoba ilirskog pokreta, imao je važnu ulogu i u hrvatskom narodnom preporodu. Gaj je slavni preporoditelj koji je zaslužan što danas govorimo štokavskim narječjem. Njegova pjesma *Još Horvatska ni propala* postala je nacionalnom budnicom i simbol otpora prema Mađarima i Habsburgovcima, a i u novije se doba često pjevala.
- Ljudevit Gaj 1830. g. u Budimu tiska knjižicu *Kratka osnova horvatsko-slavenskog pravopisanja*, prvi općeprihvaćeni hrvatski pravopis na hrvatskom i njemačkom jeziku. Time označava početak narodnog preporodnog gibanja u Hrvatskoj početkom 19. st. Zaslugom Gaja i njegovih suradnika hrvatski je jezik nakon višestoljetnoga izgrađivanja kodificiran i proglašen službenim jezikom u Hrvatskom saboru 1847. godine. Slobodno možemo reći da je Ljudevit Gaj najzaslužniji što danas govorimo štokavski i što pišemo slova č, š, ž. Godine 1835. Gaj pokreće novine *Danicza Horvatzka, Slavonzka y Dalmatinzka*, koje će uskoro preimenovati u *Danicu ilirsku*.

VESNA PARUN

(1922.-2022.), uz 100. obljetnicu rođenja pjesnikinje „Previše je stihova radala, bila je pametnija od književnih inkvizitora i lukavija od profesionalnih udvorica. Bila je uvijek suprotiva. Nemilosrdna kao viška oluja. Uvijek bespoštedna. Uostalom, „dugo” je poživjela. Prečesto je Vesna svjedokinja, odviše je oko nje uspona, padova, kameleonstava, carstava, sjena i gradova, silueta i potpisa, ordenja i otrova. I na poslijetku, predobro Vesna piše. Zašto sve nije ostalo kod njenog lijepog, mediteranski bujnog izgleda? Zašto je raskošna mirta morala postati mudra maslina?” (D. Derk: u V. Parun: *Smijeh od smrti juči*, 164. str.)

Vesna Parun – velika pjesnikinja

S Vesnom Parun počeo je jedan novi svijet. Otvorio se predio nove ljepote i razbujala se dotad nevidena mašta.

„Pojavila se jedna žena kao svemoćni pjesnik: koji može sve opisati. Njezin metajezik je u ono davno vrijeme 1947. godine bio nalik buncanju, ali to su bile sve istinite vizije.

Poetski preobražene u stihove. Bila je Vesna neizmjereno kićena, a njezini uresi bili su čudesno urešivanje svijeta. Jezik joj je bio sjajan, blještav kao more oko otoka Zlarina na kojem se rodila. Bila je to rođena poetesa, nova Sapfo, kraljica nad pjesnikinjama.”

(Z. Tomšić: 2007., preveo od na godišta pretiska njezine jave zbirke *Zore i vjehari*, 1947. g.)

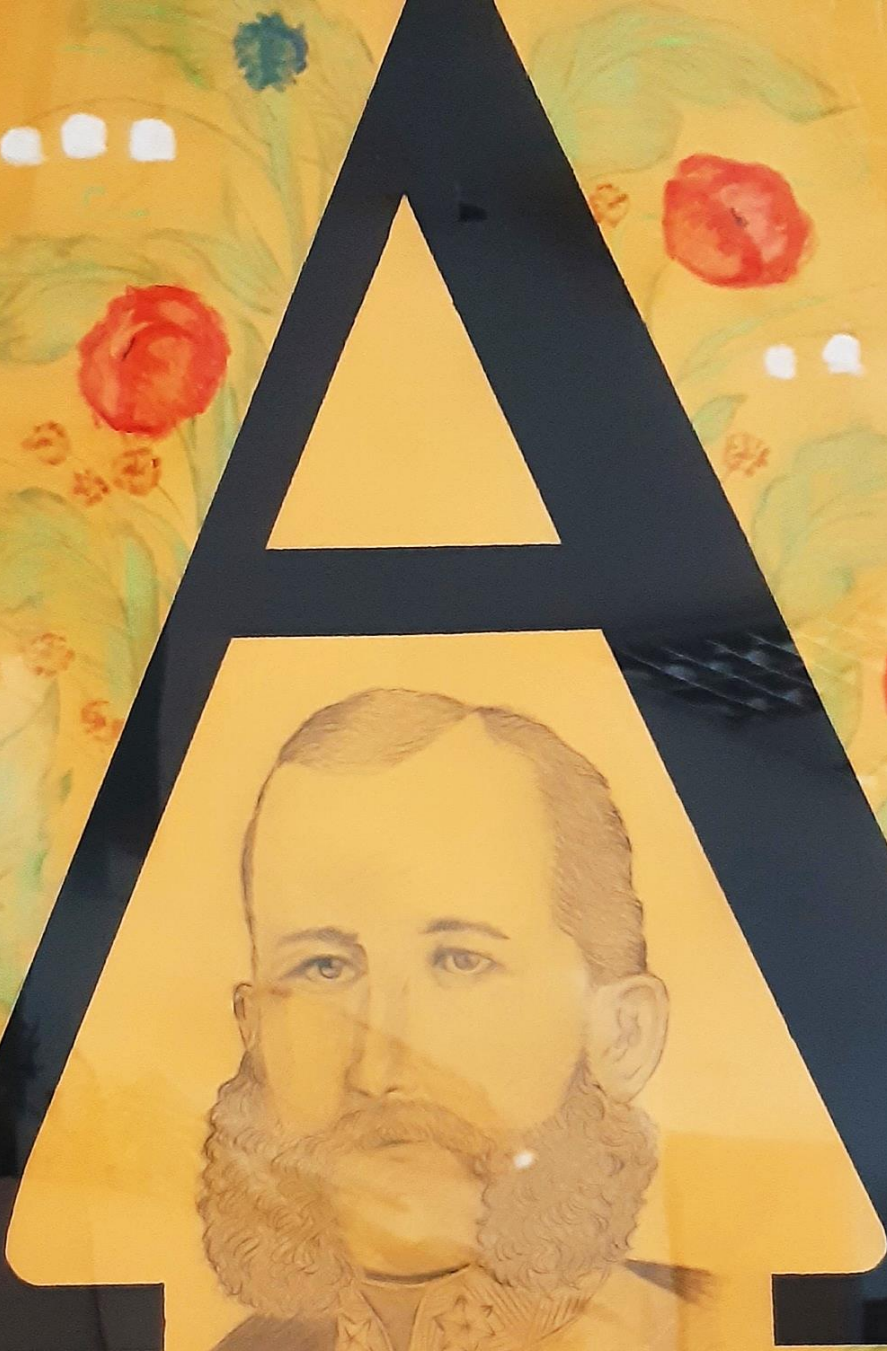

TINA BUĐIMIR, 4.E

VESNA PARUN

- **Uz 100. obljetnicu rođenja velike hrvatske pjesnikinje (1922. - 2022.)**
- *„Previše je stihova radala, bila je pametnija od književnih inkvizitora i lukavija od profesionalnih udvorica. Bila je uvijek suprotiva. Nemilosrdna kao viška oluja. Uvijek bespoštedna. Uostalom, „dugo” je poživjela. Prečesto je Vesna svjedokinja, odviše je oko nje uspona, padova, kameleonstava, carstava, sjena i gradova, silueta i potpisa, ordenja i otrova. I na posljetku, predobro Vesna piše. Zašto sve nije ostalo kod njenog lijepog, mediteranski bujnog izgleda? Zašto je raskošna mirta morala postati mudra maslina?” (D. Derk: u V. Parun: Smijeh od smrti jači, 161. str.)*
- S Vesnom Parun počeo je jedan novi svijet. Otvorio se predio nove ljepote i razbujala se dotad neviđena mašta. *„Pojavila se jedna žena kao svemoćni pjesnik: koji može sve opisati. Njezin metajezik je u ono davno vrijeme 1947. godine bio nalik buncanju, ali to su bile sve istinite vizije. Poetski preobražene u stihove. Bila je Vesna neizmjereno kićena, a njezini uresi bili su čudesno urešivanje svijeta. Jezik joj je bio sjajan, blještav kao more oko otoka Zlarina na kojem se rodila. Bila je to rođena poetesa, nova Sapfo, kraljica nad pjesnikinjama.”*

(Z. Tomičić 2007., povodom 60 godina pretiska njezine prve zbirke *Zore i vihori*, 1947. g.)

PETAR PRERADOVIĆ

(1818. – 1872.), **uz 150. obljetnicu smrti.** Svoju ljubav prema domovini Preradović je snažno iskazivao na vrlo svojstven način, pomoću jedinstvenog oružja – stihovima i pjesmama. Posebno su poznate njegove pjesme *Pozdrav domovini*, *Rodu o jeziku*, *Jezik roda moga* i druge. Preradović je bio svjestan da se zatiranjem jezika, zatire i nacionalna svijest, i obrnuto: njegovanjem jezika jača se domoljublje. U tom se smislu ističu njegovi snažni stihovi iz pjesme *Rodu o jeziku*: ***Ljubi si ga, rode, iznad svega,***

U njem živi, umiri za njega!

Preradović se od malena školovao u vojnim učilištima izvan Hrvatske pa je skoro bio zaboravio svoj materinji hrvatski jezik. Kada je Preradović 1840. godine upoznao Ivana Kukuljevića Sakićinskog, on ga je potaknuo da piše na materinjem jeziku. Nakon toga je Preradović stupio u kontakt s ilircima, Ivanom Mažuranićem i Stankom Vrazom, pa je svojim radom ubrzo zasjenio sve pjesnike ilirizma, čak i samoga Mažuranića i Vraza. Tako se vratio svojoj domovini i postao jedan od najznačajnijih hrvatskih pjesnika, a svoje ponajbolje stihove posvetio je hrvatskome jeziku i domoljublju (kao pjesme *Jezik roda moga*, *Rodu o jeziku*, *Pozdrav domovini*...).

MAGDALENA
OSTRIHON I
LEA LONČAR U.

PETAR PRERADOVIĆ

- **Uz 150. obljetnicu smrti (1818. – 1872.).** Svoju ljubav prema domovini Preradović je snažno iskazivao na vrlo svojstven način, pomoću jedinstvenog oružja – stihovima i pjesmama. Posebno su poznate njegove pjesme *Pozdrav domovini*, *Rodu o jeziku*, *Jezik roda moga* i druge. Preradović je bio svjestan da se zatiranjem jezika, zatire i nacionalna svijest, i obrnuto: njegovanjem jezika jača se domoljublje. U tom se smislu ističu njegovi snažni stihovi iz pjesme *Rodu o jeziku*:
Ljubi si ga, rode, iznad svega, // U njem živi, umiri za njega!
- Preradović se od malena školovao u vojnim učilištima izvan Hrvatske pa je skoro bio zaboravio svoj materinji hrvatski jezik. Kada je Preradović 1840. g. upoznao Ivana Kukuljevića Sakcinskog, on ga je potaknuo da piše na materinjem jeziku. Nakon toga je Preradović stupio u kontakt s ilircima, Ivanom Mažuranićem i Stankom Vrazom, pa je svojim radom ubrzo zasjenio sve pjesnike ilirizma, čak i samoga Mažuranića i Vraza. Tako se vratio svojoj domovini i postao jedan od najznačajnijih hrvatskih pjesnika, a svoje ponajbolje stihove posvetio je hrvatskome jeziku i domoljublju (kao pjesme *Jezik roda moga*, *Rodu o jeziku*, *Pozdrav domovini...*).